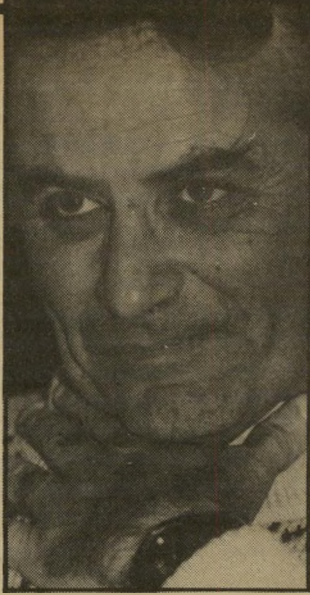

מונולוג של ניסים זווילי

ולדתי בתונים כ-1942, בכפר דייגים בשם מאריה. באחד הימים עוד אחזור לשם, אני חייב. גדלתי שם עד שהייתי בן 12. אבא שלי היה סוחר בדים. אמא — עקרת בית. היינו ארבעה ילדים. אני הייתי השני ברשימה. היתה לי ילדות עניה. בגיל 9 נשדתי לתתי לפנימייה. בתונים המפגרת כבר היתה חטיבת ביניים כ-1951! הפי נימייה שכנה בעיר שכנה — סוס. איך זה היה להיות יהודי בתוניסיה? כשהנאצים פלשו לעיר שלנו, כ-1943,

על קאריירה פוליטית. שבתאי לעולש בגיל 21. המצב היה אז נורא קשה. הייתי הבן היחיד ששב למושב. השאר נרחו. עוזי ברעם היה אז מזכיר המישמרת הצעירה. הוא כינס ביחדנו כנס. זה היה הכנס הראשון שבו השתתפתי. זהו, שבתאי לשיגרה. אחרי כמה שבר עות, הגיע אלי שליח של עוזי לרפת ואמר: "עוזי זוכר אותך מהכנס. הוא רוצה שתהיה רכזה הסברה של המישמרת הצעירה..." כמעט התעלפתי. התלבטתי במשך

ראש-מחלקה זווילי, החחבאנו מפני הנאצים

במדיונה

(המשך מעמוד 6)
(אבראל-עבאס) עבאס, מפקד איר גורדריס (חזית-השיחור הפלסטיני) שביצע את חטיפת האונייה אכילה לאורו. כל ראשי אש"ף בוודאי היו ער שים ואת ברצון, אך הדבר קשה, מפני שאבראל-עבאס נתמך על-ידי עיראק, ואין אש"ף יכול לריב כעת עם מדינה זו. לפי הדיעה הציע פלטרד לפרק את כוח 17, היחידה המיבצעית של פת"ח, אך נרמה שוויידיעה שגוייה. הכוונה היא לאירגונו של אבראל-עבאס. כל זה מעיד כי בוש מגשש בינתיים לכל הכיוונים — גם מפייס את השדולה היהודית ואנשיה בקונגרס, גם מקיים את הדרושה עם ערפאת ואנשיו. **כיוון הפוך?** איך יתפתחו הדברים? לנשיאים האחרונים היתה התפתחות כמעט-קבועה: הם התחילו במאמצים שלום וסיימו בסיוע לקיצוניות הישראלית.

● **ריצ'ארד נייבסון** פירסם בראשית כהונתו את "תוכנית רוג'רס", שתבעה את החזרת כל השטחים הכבושים, למעט תיקוני-גבול מיועדיים. לאחר-מכן תמך בקו האנטי-פלסטיני הקיצוני של הנרי קסינג'ור. ● **ג'ימי קארטר** התחיל לדבר על "מולדת לפסטינים", ולאחר-מכן זנח את הפלסטינים בקמפ-דייוויד.

● **רוזנלד רגן** פירסם כ-1982 את "תוכנית רגן", שנדרתה על-ידי מנחם בגין על הסף, ולאחר-מכן שכה את עצם קיומה.

עוד לפני כניסתו לתפקיד החליט בוש על פתיחת ההידברות של אש"ף. אין ספק כי החלטת רוג'רס שולק בעניין זה היתה לפי בקשתו. עכשיו השאלה היא אם יתמיד בדרך זו, או שיכנע לחתך הפוליטי של השדולה היהודית. אלא שכיום המצב הבינלאומי שונה לחלוטין. הצמרת האמריקאית חפזה בהסדר עולמי עם בראת-המועצות, דעת-הקהל העולמית מואתת כסמכות כים מקומיים, אש"ף שינה את מעמדה הרישמית. הציבור היהודי אינו קיצוני כפי שהיה.

חוק הדשא של השכן

אנשי-רוח בבריטניה תובעים להנהיג שיטת בידות ישראלית.

ישראל היא המדינה היחידה בעולם שאין לה חוקה.

מי שהתלונן על כך בעבר, נענה מייד שאין זה נכון: יש עוד מדינה אחת שאין לה חוקה. ולא סתם מדינה, אלא המוקדסיה: בריטניה הגדולה. אמנם, מרביתם על החוקה הבררית, אך זהו אוסף של מסורות בעל-פה, תקדימים ופיסקידין, ולא מיסמך כתוב. משמע, מדינה יכולה להיות דמוקרטית גם בלי חוקה כתובה. השבוע באו אלף אנשי-רוח בריטיים, ופירסמו גילוי-דעת מהפכני בשם גוף חדש, הקרוי אמנה 88. עיקרה: בריטניה חוקה לחוקה כתובה, מפני שהעדרה הולכות ונשחקות זכויות-האדם בממלכה של מרגרט תאצ'ר.

אם כל המאמץ? תוך כדי כך נהרס עוד בית-מסו.

שואפי-השינוי בישראל, וביניהם חוגים החותרים לחקיקת חוקה כתובה, רואים בשיטת-הבחירות היחסית בישראל את כל חסאת. הם מבקשים להנהיג בחירות איזוריות, בצורה זו או אחרת. הגוף הבריטי החדש תובע את ההיר. הוא רואה את השיטה האיראילית רווקא כזו הנהוגה בישראל. אחת משי רישותיה המרכזיות: לבטל את שיטת הבחירות האיזורית הנהוגה בבריטניה מדוריד-ירות, ולהנהיג בה שיטה של בחירות יחסיות.

על כך אומר פיתגם בריטי עתיק: הדשא בגן של השכן ירוק יותר.

* להבדיל מסחמוד (אבו מאזן) עבאס, מראשי פת"ח ויריטונו של ער פת"ח. העולם הזה 2682

שבה איני משפיע. אני לא משוחח על-כך עם אף-אחד: לא בבית ולא עם חבריי הקרובים ביותר. זאת הפעם הראשונה בכלל שאני מוציא זאת לאוויר העולם, ואני מבקש שלא לכתוב כמה מישפטים.

אינני מדבר על מה שאני מרגיש, מפני שהשאלה היא: מה זה יעזור? האם דיבור משהרר ממתחים? עד כה הצלחתי להתגבר על המשברים בצעמי.

האם אני גבר חזק? כן, כך אני מרגיש. אני לא מאצץ, אבל אני חזק. אני לא מצליח לחזור לתלם. זה קשה מאוד. חסר לי המתח של תפקידי בבחי"ר, חסרה לי קבלת-ההחלטות תחת לחץ. להיות יושב-ראש מחלקת-ההתיישבות בסוכנות — זה מאוד שונה... זה מעבר לכיכר קשה. אילו הייתי מתמנה כשר (זווילי הוזכר בקשר לתפקיד שרהחקלאות) — זה היה מעבר קל יותר.

מועמדותי לתפקיד מוזכ"ל המפלגה? בעצם זאת היתה המצאה של כמה עיתונאים שכתבו... אם כי המועמדות שלי לא היתה בלתי-הגיונית. בכלל לא ידעתי שעוזי (ברעם) עומד להתפטר. שבתאי מחו"ל ומצאתי עצמי מועמד. לולא המועמדות של מיכה (חייש), אולי הייתי ניגש, אם כי אני שוקל בכלל את המשך דרכי.

נישואין: אם נחליט להיפרד סופית...

התחתנתי בגיל 26. לבטי אשתי ולי יש שלושה ילדים. שרון, הבת הבכורה, משרתת בגרעין עווד (התנדבות לפני הצבא). גיא הוא בן 16, ומיכל בת 14.

אשתי היא מזכירה בחברת-מחשבים. כל הצדדים שהתפרסמו באחד הונה, כאילו עובתי את הבית, אינם מדויקים.

נכון שיש הרבה בעיות, שלא הכל נסדר.

מאו שנכנסתי לפוליטיקה, מאוד השתנית, מאוד! השקעתי בכך יותר מדי זמן. באחד הימים התעוררתי וגיי ליתי שלא השקעתי זמן ברברים אחי רים, כגון בית, מישפחה. או כבר היה מאוחר מדי.

הפוליטיקה היתה לגביי כמו הת' מכרות: לאט-לאט שקעתי ביותר ויותר התחייבויות, השקעתי בכך יותר ויותר שעות, וחורח-חלילה. יום אחד התעררתי וגיליתי באיזה מצב אני.

כעת אני בשלב של פרשת-דרכים. אני צריך לקבל החלטות בתחום הפרי-ליטיקה, בתחום הבית — אחד מקרין על השני.

אני רווקא מקפיד לתת לילדים שדי קו, מדי בוקר, לשלוח אותם אישית לבי-התספר. אבל אני מרגיש שלא הייתי אבא במלוא מובן המילה. גם הם מרגישים כך. המחיר היקר ביותר ששילמתי עבור (המשך בעמוד 38)

חודשיים. לפתע פרצה מלחמת ששת-הימים. התגייסתי. רק אחר-כך נכנסתי לתפקיד.

מהו פוליטיקאי? אדם שיש בו רחף או רצון שלא לתת לחיים לעבור לידו, אלא להשפיע עליהם. לכן הוא מנסה להתקרב למוקדי קבלת-ההחלטות. אני גבר מאוד סגור. בנושאים אי-שנים, ריגשיים, אני נעול לגמרי.

יש לי ילדים פוליטיים, שאתם אני מדבר בתחנות, אבל אך ורק על פר-ליטיקה: אחרת אני לא נחשף.

אני לא נותן לצד הריגשי לסחוף אותי. באופיי אני מאוד קר-מוג.

כן, זה נכון שאני מאוד פגיע. המשבר הכי קשה בחיי עובר עלי עכשיו. אני נמצא על פרשת-דרכים מכל הבחינות: מבחינה פוליטית, מבחינה אישית. אני שוקל את המשך הדרך, שוקל... אני לא בנוי להיות חלק ממערכת

עלייתו לשליטתן של חב"ד בברוקלין: קצת הפחידה אותנו.

עלינו ארצה רחוק מרשי. מלזמר, הודענו שאנחנו נוסעים לחופש. שהינו חודש במרסי, עד שעלינו ארצה. הובאנו הישר למושב שלם, ליד טולכרם. שאלו אחי ישר לפרי-מייה בנוורים, ואחד-כך לבית-שש חוק לאי בנחלת-יהודה.

הורי עסקו, כמובן, סקאלות. שירתתי צבא, בטננים, ושסתי ל-מושב.

פולטיקה

"המשבר הכי קשה

בחיי עובר עלי עכשיו

כשהייתי נער, רציתי להיות שוער-כדורגל. בעצם לא התלמתי

כבר הסתובבתי עם סלאי צהוב. מיש-פחתי ואני התחבאנו בחוזה של ערבי. כך ניצלנו. חיינו בעיר שכולה היתה ערבית. אינני זוכר ולוא תקרית אחת על רקע אנטי-רשימי. רווקא חונכנו להיר-גיש את העובדה שאנחנו יהודים. מיש-פחתי היתה אורתודוקסית — לא נורא אורתודוקסית, אבל אני עצמי מלרתי ומרמה בחרר.

עליה ארצה: היה ביחוי להישאר במרסי...

מא שלי היתה תניכה בבית-ר. אחותי הבכירה היתה תניכה כשר מרהצעי... נכון, יש הבדל, אבל כולנו היינו תניכים בתנועות-נוער.

אדם על פרשת-דרכים

החלטתיס אחריו הובילו אותי לחדר המרוהט בשולחן בטהרטי, עציצים שמצב מריחתם משקף אולי את מצבו של בעל-החדר. (ההעציצים בשיקום! מחנה מלטה, המזכירה, כשהבחינה במבטי, מצב רוח מופת).

זווילי המפיד על עצמו כעל אדם סגור ומסוגר, התלבט בקול על המשך דרכו המוליטית, אם בכלל, לא מחד מסליים, אך הפציר בי שלא לרשום את

השורה השחשונה המתבקשת מרמוזו המרובים. בחדר לי שברעם הוא בסיביר (קור-כלבים בבניין השוכממת) עד להודעה חדשה. ברור לו שהוא משלם מחיר, ברור לו שעשה כמיטב יכולתו.

לגבי חיי הפרטיים אין הוא ממשמש במעשיו. אולי, פוליטיקאי שבה את עצמו, מאמץ בגורל. כך אולי קל יותר להסביר את ביותו המתפרק. קל לו יותר להשתמש בטננים, כישולון" או "טעות" בהק" שר של קשרייה, מאשר בהקשר של חיים אישיים. אדם הוא משתמש בטננים כמו "קשר", "גורל". שם הוא מרדיק החליט לאן יילך מבחינת הקאריירה, מבחינת המישפחה. מצב מישפחתי — אדם על משנה-דרכים.

למחרת הראוין טילמן אלי וניסה לאזן: "אתמול תפסת אותי לא במצב-רוח מיידוע-מה וחלק מה-דברים שקלטת לא התכוונתי להוציא..."

במרחי במנה משועלי המערך, שהשכילו להת-רוק מהמסרכה מבעוד מועד, מפני שציפו להפסד. ליום הם מוקמים בעוזרים, בדובריים, מוסעים במ-סניתי. חסר. הם חברים בממשלה.

ורשיים וחצי אחרי הבחירות התעניינתי בשלומם של שני האנשים שעמדו בראש מסות-ההסברה של הליכוד והמערך — רוני מילוא (ראו עמודים 9-8) וניסים זווילי. כשמדובר על תיקו, על מצב שהכתיב ויתורים והתקבלויות ואכזבות אצל שני הצדדים, אין זה מלא שלא מנשתי אנשים מאושרים. בכל זאת, בצד המנצח, החיים יפים יותר.

מילוא כועס, פגוע, נאלץ לוותר, אולם השיחות עם זווילי בבניין האפור, המכוער, של הסוכנות היהודית, הבהירו לי את אשר הוא חש: ממוקד-העשייה ואיר-הזרקורים — לאמרויות בהתגלגלו-תה. זמן לא חשתי בדיכאון כל-כך חסר-תיקוה, כאילו ברור שעש-דבר חשוב אינו עומד להתרשט. זווילי, יו"ר מחלקת ההתיישבות בסוכנות, לא הופתע משיבקיטתי לעשות הפסקה במהלך הראיון. על ניסים זווילי כתבו לפני כמה חודשים בסופר-לטיבים נוסח, כרכב נולד". גילו אותו לפתע מתאדם במאבק נגד שימחה דינץ על תפקיד-התפקידים בסוכנות היהודית. זווילי העז ללסוט עניינים אל כסאו של אריה דולצ'ין. התיקשורת מירגנה לו, הריעה לו.

התשוואות הבאות היו כשהופיע בתחילת תש-דירי-הבחירות של המערך. אז כבר נולד כוכב-טל-וויזיה.

הגיע זר השלישי השחור, ה-1 בנובמבר: המערך המפיד. הכותרות הבאות: שחל פה, שחל שם, אדרי רץ, רבין מאשים, פרס מאיים, ביילין נשלח... זווילי נעלם.